ინგლისური ენის გრამატიკა

ბექა ბერიკაშვილი • ბენ მილერი

English Grammar

Intermediate B1+

დიოგენე

თეორია • სავარჯიშოები

ბექა ბერიკაშვილი, ბენ მილერი
ინგლისური ენის გრამატიკა
თეორია და სავარჯიშოები

Beka Berikashvili, Ben Miller
English Grammar
Intermediate B1+

რედაქტორი:
ნინო გუდაშვილი

დიზაინერი:
ბექა ბერიკაშვილი

© გამომცემლობა „დიოგენე“, 2024
ყველა უფლება დაცულია.

ISBN: 978-9941-11-878-4

www.diogene.ge

წინასიტყვაობა

წიგნის შესახებ

ეს წიგნი განკუთვნილია საშუალო დონის (B1+) მოსწავლეებისთვის, რომლებსაც სურთ, საფუძვლიანად შეისწავლონ ინგლისური ენის გრამატიკა, რათა შეძლონ უშეცდომოდ წერა და საუბარი როგორც ყოველდღიურ, ისე აკადემიურ ან ბიზნეს-გარემოში. სახელმძღვანელო სრულად შეესაბამება ეროვნული სასწავლო გეგმის ინგლისური ენის სტანდარტს და მისი გამოყენება შესაძლებელია ერთიანი ეროვნული გამოცდებისთვის მოსამზადებლად.

წიგნის გამოყენება შესაძლებელია როგორც საკლასო სახელმძღვანელოდ, ისე ინდივიდუალურად, თვითმასწავლებელ რესურსად.

წიგნი შედგება თეორიული და პრაქტიკული ნაწილებისგან. თეორიული ნაწილი მოიცავს 154 თავს და ფარავს ინგლისურის გრამატიკას სრულად, დაწყებული დროის ფორმებით და დამთავრებული არტიკლებითა და წინდებულებით. გრამატიკა ვიზუალურად წარმოდგენილია ისეთი ფორმით, რომელიც ძალიან აადვილებს მასალის ათვისებას. სახელმძღვანელოს პრაქტიკულ ნაწილში წარმოდგენილია თითოეული თავის შესაბამისი გრამატიკული სავარჯიშოები.

მეთოდოლოგია

წიგნი სრულად პასუხობს ქართველი სტუდენტების საჭიროებას, რაც იმას გულისხმობს, რომ გრამატიკული წესები ახსნილია ქართულ ენაზე, ისეთი ფორმით და ისეთი ტერმინების გამოყენებით, რომლებიც ქართულენოვანი ადამიანისთვის ადვილად გასაგებს ხდის ინგლისური ენის მუშაობის პრინციპებს და ინგლისური წინადადების სტრუქტურას. სახელმძღვანელოში ხაზგასმულია ის ძირითადი შეცდომები, რომლებსაც ქართველები განსაკუთრებით ხშირად უშვებენ ინგლისურ ენაზე ზეპირი ან წერითი მეტყველებისას.

წიგნის მეთოდოლოგია ეფუძნება ეტაპობრივ და თანამიმდევრულ სწავლებას. თითოეული თავი იწყება თეორიული განმარტებებით, რასაც მოჰყვება პრაქტიკული სავარჯიშოები და ინტერაქციული ქვიზები. ეს მიდგომა უზრუნველყოფს გრამატიკის სიღრმისეულ გააზრებას, სტუდენტის თავდაჯერებულობის გაზრდას და ისეთი უნარების განვითარებას, რომლებიც უზრუნველყოფს ენის სწორ გამოყენებას ყოველდღიურ კომუნიკაციაში.

სავარჯიშოები

სახელმძღვანელოს პრაქტიკული ნაწილი მოიცავს სხვადასხვა ტიპის გრამატიკულ სავარჯიშოებს, რომლებიც ორიენტირებულია გრამატიკის სიღრმისეულ გააზრებაზე.

ინტერაქციული ქვიზები

გარკვეული თავების ბოლოს წარმოდგენილია ელექტრონული ინტერაქციული ქვიზები, რომლებზე გადასვლაც QR კოდის დასკანერებით შეგიძლიათ. ყოველი ქვიზის სათაურში, კვადრატულ ფრჩხილებში, მითითებულია ის თავები, რომლებიც უნდა გაიმეოროთ მის დაწყებამდე. ქვიზი თითოეული პასუხის შემდეგ გეუბნებათ, რატომ არის ეს პასუხი სწორი ან არასწორი. ასეთი ინტერაქციული ქვიზები გაძლევთ არა მხოლოდ მიღებული ცოდნის შემოწმების, არამედ ასევე გავლილი მასალის გამეორების შესაძლებლობას.

ბარათებიანი ქვიზები (FLASHCARDS)

ბარათებიანი ქვიზები ერთ-ერთი საუკეთესო საშუალებაა საზეპირო მასალის დასამახსოვრებლად და გასამეორებლად. ამ ქვიზებს ნახავთ წიგნის დანართებში, რომლებიც ეძღვნება საზეპირო მასალას (არაწესიერი ზმნები, წინდებულები, ფრაზული ზმნები და ა. შ.).

პასუხები

სახელმძღვანელოს პრაქტიკულ ნაწილში, თითოეული თავის ბოლოს წარმოდგენილია QR კოდი, რომლის დასკანერებით შეგიძლიათ სავარჯიშოების პასუხების ნახვა.

სარჩევი

შესავალი

1. მარტივი წინადადების სტრუქტურა 6
2. ზმნის ფორმები, წესიერი და არაწესიერი ზმნები 8
3. ზმნის დრო და ასპექტი 10

სრული და უსრული ასპექტის დროები

4. სრული აწმყო დრო 12
5. ბრძანებითი წინადადება 14
6. ზმნა TO DO 16
7. ზმნა TO BE 17
8. ზმნის მეოთხე (ING) ფორმა 18
9. უსრული აწმყო დრო 19
10. სრული და უსრული აწმყო დროები 22
11. მდგომარეობის აღმნიშვნელი ზმნები 24
12. პერფორმატიული ზმნები 26
13. სრული და უსრული აწმყო დროები (შეჯამება) 27
14. სრული წარსული დრო 28
15. USED TO და WOULD 30
16. უსრული წარსული დრო 31
17. სრული და უსრული წარსული დროები 32
18. სრული და უსრული წარსული დროები (შეჯამება) 34

შედეგობითი ასპექტის დროები

19. ზმნა TO HAVE 35
20. ზმნის მესამე ფორმა 36
21. შედეგობითი სრული აწმყო დრო 37
22. შედეგობითი სრული აწმყო თუ სრული წარსული? 39
23. შედეგობითი უსრული აწმყო დრო 43
24. შედეგობითი სრული და შედეგობითი უსრული აწმყო დროები 44
25. ხანგრძლივობის შეჯამება 46
26. შედეგობითი სრული და შედეგობითი უსრული აწმყო დროები (შეჯამება) 48
27. შედეგობითი სრული წარსული დრო 49
28. სრული წარსული და სრული შედეგობითი წარსული 50
29. შედეგობითი უსრული წარსული დრო 51
30. ამბის თხრობა წარსულ დროში 52

მომავალი დრო

31. სრული მომავალი დრო 54
32. მოდალური ზმნა WILL და მოდალური ფრაზა BE GOING TO 56
33. უსრული მომავალი დრო 60
34. შედეგობითი სრული მომავალი დრო 61
35. შედეგობითი უსრული მომავალი დრო 62
36. მომავალი დროის ფორმები (შეჯამება) 63
37. სრული და უსრული აწმყო დროები მომავლის გამოსახატავად 64
38. მომავალი IF, WHEN და სხვა კავშირების შემდეგ 65
39. მომავალი წარსულში 67

მოდალური ზმნები

40. მოდალური ზმნები 68
41. უნარი, შესაძლებლობა 69
42. წარმოსახვითი სიტუაცია 72
43. ვალდებულება 74
44. რჩევა, რეკომენდაცია 76
45. კრიტიკა 79
46. თხოვნა და შეთავაზება 80
47. ნებართვა და აკრძალვა 82
48. ტიპური ქცევა, ჩვევა 84
49. ალბათობა 85

პასიური გვარი

50. აქტიური და პასიური გვარი 90
51. სრული ასპექტის დროები პასიურ გვარში 91
52. უსრული ასპექტის დროები პასიურ გვარში 95
53. შედეგობითი ასპექტის დროები პასიურ გვარში 97
54. მოდალური ზმნები პასიური ინფინიტივით 100
55. BY და WITH წინდებულები პასიურ გვარში 102
56. პასიური გვარი GET დამხმარე ზმნით 103
57. პირდაპირი და ირიბი ობიექტები 104
58. შუალობითი კონტაქტი 105

კითხვები და პასუხები

59. კითხვითი წინადადება 106
60. კითხვები სუბიექტსა და ობიექტზე 108
61. არაპირდაპირი კითხვები 110
62. უარყოფითი კითხვითი წინადადება 111
63. ბმული კითხვები 112
64. მოკლე კითხვები 114
65. მოკლე პასუხები 115

არსებითი სახელი

66. არსებითი სახელი 118
67. თვლადი და უთვლადი არსებითი სახელები 120
68. ფრაზები OF წინდებულით 123
69. არსებითი სახელის მრავლობითი რიცხვი 126
70. რიცხვში შეთანხმება 128
71. არსებითი სახელის კუთვნილებითი ბრუნვა 130

არტიკლი

72. განუსაზღვრელი არტიკლი 134
73. განსაზღვრული არტიკლი 138
74. სიტყვები, რომლებთანაც ყოველთვის THE არტიკლი გამოიყენება 142
75. ნულოვანი არტიკლი 146
76. THE არტიკლი ზედსართავებთან 148
77. არტიკლი საკუთარ სახელებთან 149

მსაზღვრელი და ნაცვალსახელი

78. კუთვნილებითი მსაზღვრელი და ნაცვალსახელი 154
79. უკუქცევითი და ემფატიკური ნაცვალსახელები 156
80. ჩვენებითი მსაზღვრელი და ნაცვალსახელი 158
81. მცირე რაოდენობის აღმნიშვნელი მსაზღვრელები 159

82. დიდი რაოდენობის აღმნიშვნელი მსაზღვრელები ... 161
83. SOME და ANY ... 164
84. NO / NONE ... 168
85. EACH და EVERY ... 170
86. EITHER, NEITHER და BOTH ... 171
87. SOME, MOST და ALL ... 172
88. მსაზღვრელები OF-წინდებულიან ფრაზებში ... 174
89. ONE და ONES ... 176
90. ფუნქციური სუბიექტები THERE და IT ... 177

ინფინიტივი და გერუნდივი

91. ინფინიტივი და გერუნდივი ... 178
92. ზმნები ინფინიტივით ... 179
93. ზმნები გერუნდივით ... 182
94. ზმნები ინფინიტივით ან გერუნდივით ... 184
95. ინფინიტივი ზედსართავებთან და არსებით სახელებთან ... 186
96. მიზნის ინფინიტივი ... 188
97. ინფინიტივი კავშირების შემდეგ ... 189
98. გერუნდივი წინდებულებთან ... 190
99. BE / GET USED TO ... 191
100. გერუნდივი ფიქსირებული ფრაზების შემდეგ ... 192
101. გერუნდივი, როგორც სუბიექტი ... 193
102. აქტიური მიმღეობა ... 194

პირობითი წინადადებები

103. პირობითი წინადადებები ... 196
104. ნულოვანი პირობითი ... 197
105. პირველი პირობითი ... 198
106. მეორე პირობითი ... 200
107. მესამე პირობითი ... 202
108. კავშირი UNLESS ... 203
109. კავშირი IN CASE ... 204
110. ნატვრა და სინანული ... 205

ზედსართავი და ზმნიზედა

111. ზედსართავი და ზმნიზედა ... 208
112. ზედსართავების თანმიმდევრობა ... 209
113. ზედსართავები -ING და -ED სუფიქსებით ... 210
114. ვითარების ზმნიზედა ... 211
115. ადგილის, დროისა და სიხშირის ზმნიზედები ... 213
116. განკერძოებული ზმნიზედები ... 214
117. ხარისხის ზმნიზედები ... 215
118. შედარებითი ხარისხი ... 216
119. აღმატებითი ხარისხი ... 218
120. შედარების სხვა გრამატიკული სტრუქტურები ... 220
121. SO და SUCH ... 222
122. ENOUGH და TOO ... 224

ირიბი თქმა

123. ირიბი თქმა ... 226
124. დროის უცვლელად დატოვებაირიბ თქმაში ... 229
125. მოდალური ზმნები ირიბ თქმაში ... 231
126. კითხვითი წინადადება ირიბ თქმაში ... 232
127. ბრძანებითი წინადადება ირიბ თქმაში ... 233

მიმართებითი წინადადება

128. მიმართებითი წინადადება ... 234
129. არაგანმსაზღვრელი მიმართებითი წინადადება ... 236
130. სხვა მიმართებითი წინადადებები ... 238
131. მიმღეობით შემოკლებული მიმართებითი წინადადება ... 240

მაკავშირებელი სიტყვები

132. მაერთებელი კავშირები ... 242
133. მიზნის გამომხატველი მაკავშირებელი სიტყვები ... 244
134. მიზეზის გამომხატველი მაკავშირებელი სიტყვები ... 247
135. კონტრასტის გამომხატველი მაკავშირებელი სიტყვები ... 248
136. შედეგის გამომხატველი მაკავშირებელი სიტყვები ... 251

წინდებული

137. ადგილის წინდებულები: IN, ON და AT ... 252
138. ადგილის აღმნიშვნელი სხვა წინდებულები ... 258
139. მიმართულების წინდებულები ... 260
140. ადგილისა და მიმართულების წინდებულები (შეჯამება) ... 265
141. დროის წინდებულები: IN, ON და AT ... 266
142. დროის სხვა წინდებულები ... 270
143. სხვა წინდებულები ... 272
144. წინდებულიანი ფრაზები ... 273
145. წინდებული, როგორც მაკავშირებელი სიტყვა ... 274
146. ზმნები წინდებულებით ... 275
147. არსებითი სახელები წინდებულებით ... 276
148. ზედსართავები წინდებულებით ... 277

სხვა საკითხები

149. ფრაზული ზმნები ... 278
150. რიცხვითი სახელი ... 281
151. საგაზეთო ჰედლაინები ... 286
152. შორისდებული და ძახილის წინადადება ... 288
153. ჩართული ... 289
154. სიტყვათწარმოება ... 296

დანართები

დანართი 1. არაწესიერი ზმნები ... 298
დანართი 2. ფუნქციური ზმნები ... 302
დანართი 3. ზმნები ინფინიტივით და გერუნდივით ... 308
დანართი 4. ზმნები, არსებითი სახელები და ზედსართავები წინდებულებით ... 311
დანართი 5. წინდებულიანი ფრაზები ... 319
დანართი 6. ფრაზული ზმნები ... 324

სავარჯიშოები

სავარჯიშოები ... 333
პასუხები ... 437

139. მიმართულების წინდებულები

We are going to move **to Barcelona**.

წინდებული TO

მოძრაობის მიმართულების ან დანიშნულების პუნქტის საჩვენებლად ვიყენებთ წინდებულს to. ქართულად მას შეიძლება შეესაბამებოდეს "-კენ", "-ზე" ან "-ში":

"წავიდნენ ავტობუსისკენ"

- **They walked to the bus.**

"წავიდეთ წვეულებაზე"

- **Let's all go to the party this Friday.**

"გადავდივართ პარიზში"

- **We are moving to Paris next year.**

to წინდებულთან ერთად ხშირად გამოიყენება წინდებული from – "-დან".

- **It took us about a month to travel from the west coast to the east coast.**

ქართულისგან განსხვავებით, ინგლი-სურში მიმართულების საჩვენებლად at, on ან in წინდებულები არ გამოიყენება.

☒ **Let's all go on / at the party.**

☒ **I am going in Paris.**

მოგზაურობის აღმნიშვნელი სიტყვები

მოგზაურობის აღმნიშვნელი სიტყვების წინ გამოიყენება on წინდებული და არა to:

დანიშნულების პუნქტის აღსანიშნავად ჩვეულებრივად გამოიყენება to წინდებული.

- **We're planning to go on vacation to the Caribbean next month.**
- **I love to go on holiday with my family every summer.**
- **She loves going on adventures to remote destinations.**
- **They set out on a backpacking trip.**
- **He's always dreamed of going on a cruise to tropical islands.**

❌ **We're planning to go to vacation.**

We are going on vacation to Hawaii. We'll arrive in Honolulu next week.

ARRIVE IN / AT

ზმნა arrive დაირთავს in ან at წინდებულებს და არა to წინდებულს:

დასახლებულ პუნქტებთან გამოიყენება წინდებული in.

- **The flight is scheduled to arrive in New York at 3:00 pm.**
- **After a long journey, they finally arrived in Paris at dawn.**

შენობებთან და სხვა პატარა პუნქტებთან გამოიყენება წინდებული at.

- **The train will arrive at the station in 15 minutes.**
- **We'll arrive at the concert just in time for the opening act.**
- **I'll arrive at the conference center a day before the event.**

❌ **The train will arrive to the station in 15 minutes.**

She’s waving and smiling at them.

AT წინდებული რეაქციის სამიზნის აღსანიშნავად

ზმნებთან, რომლებიც გამოხატავენ გარკვეულ რეაქციას ან მოძრაობას კონკრეტული სამიზნის მიმართ (look, smile, laugh, scream, shout, wave, throw, shoot), გამოიყენება at წინდებული ამ სამიზნის აღმნიშვნელ სიტყვასთან ერთად:

- **She looked at the stunning sunset over the ocean.**
- **He smiled at the little child playing in the park.**
- **They laughed at the comedian’s jokes during the stand-up show.**
- **Please don’t scream / shout at me like that.**
- **She waved at her friend from across the street.**
- **The kids like to throw snowballs at each other during the winter.**
- **The soldiers were ordered to shoot at the enemy’s position.**

IN / INTO და OUT OF

სამგანზომილებიან სივრცეში შესვლას ვაჩვენებთ წინდებულით in ან into (უფრო ხშირად გამოიყენება into), გამოსვლას კი – წინდებულით out of. ეს წინდებულები ასევე გამოიყენება გარკვეულ სატრანსპორტო საშუალებებთან (car, taxi):

- **They went in / into the conference room.**
- **She jumped in / into the pool to cool off on a hot day.**
- **He climbed in / into the attic to retrieve some old books.**
- **He struggled to get the heavy suitcase out of the car.**
- **The magician magically pulled a rabbit out of his hat.**

She got in / into her car and left.

ON / ONTO და OFF

ორგანზომილებიანი სიბრტყისკენ მიმართულებას ვაჩვენებთ წინდებულით on ან onto (უფრო ხშირად გამოიყენება on), საპირისპირო მიმართულებას კი – წინდებულით off. ეს წინდებულები ასევე გამოიყენება გარკვეულ სატრანსპორტო საშუალებებთან (bus, train, plane, ship, bicycle):

- **Put the books on / onto the table.**
- **Mother carefully placed the fragile vase on / onto the top shelf.**
- **The ball rolled off the balcony.**
- **The children hopped off the bus and ran to school.**

I’ll get on / onto the next train.

Go **up the street** and then turn left.

UP და DOWN

ზემოთ მიმართულ მოძრაობას გამოვხატავთ წინდებულით up, ქვემოთ მიმართულს კი – down:

- **We were hiking up the mountain for hours.**
- **She walked up the stairs to the top floor.**
- **She carefully descended down the steep hill.**
- **They skied down the slope at a fast pace.**

Drive **past the stadium** and go right.

სხვა წინდებულები

მიმართულების აღმნიშვნელი სხვა წინდებულებია:

"სანაპიროს გასწვრივ"
- **We walked along the coast for hours.**

"მდინარის გადასწვრივ"
- **We need to find a bridge to get across the river.**

"ღობეს ზემოდან გადაახტა"
- **The kangaroo jumped over the fence.**

"დედამიწის გარშემო"
- **The moon goes around the earth.**

"ჩავუარე წიგნების მაღაზიას"
- **I walked past the bookstore on my way to the library.**

"სოფლების გავლით"
- **They cycled through the beautiful villages of Cornwall.**

"შენობის გარეთ / შიგნით"
- **Let's go outside / inside the building.**

140. ადგილისა და მიმართულების წინდებულები (შეჯამება)

Quiz [137-140]

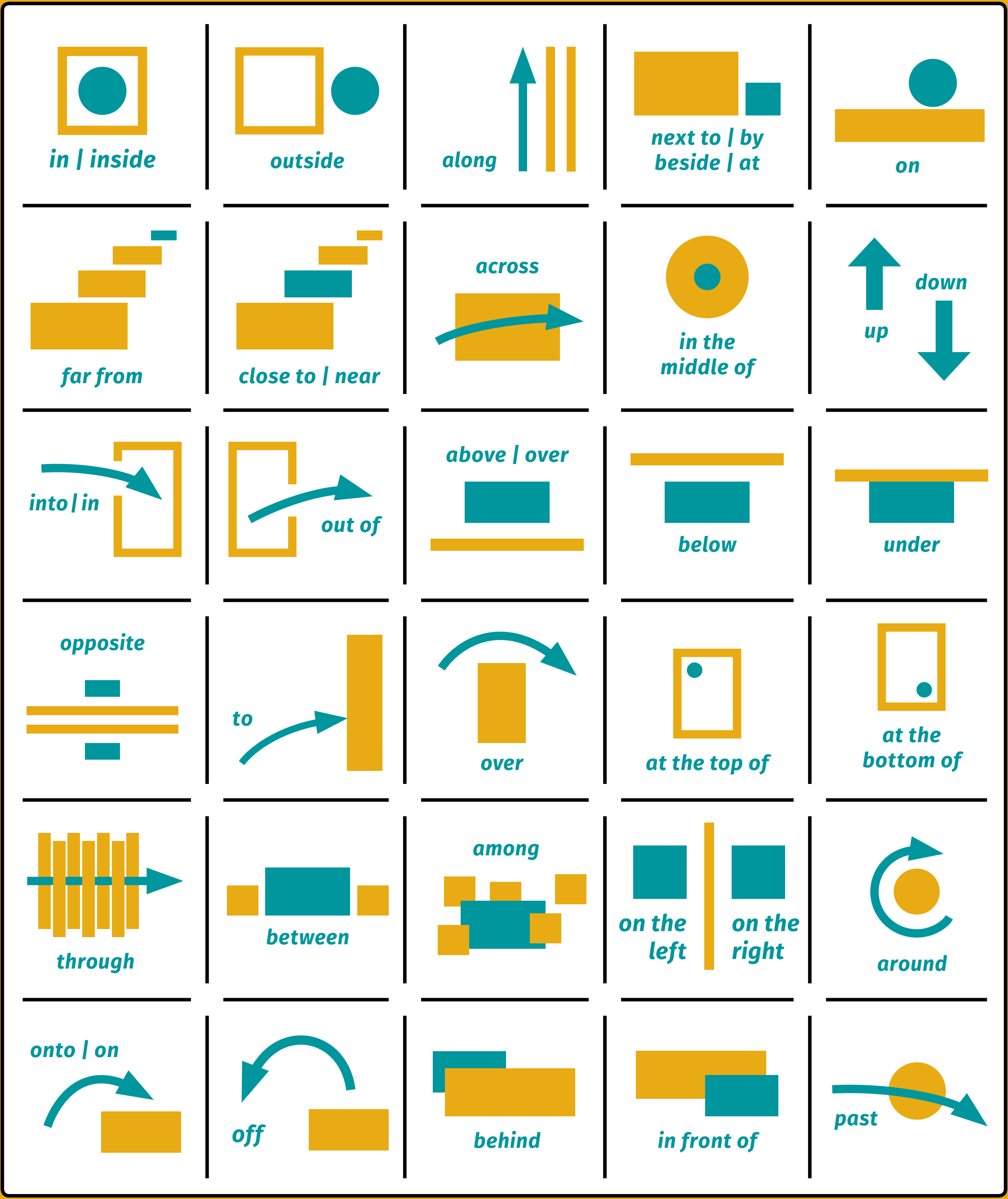

141. დროის წინდებულები: IN, ON და AT

← ადგილის წინდებულები: in, on და at | 137

დროის კონკრეტული მომენტები

წინდებული at გამოიყენება საათებთან და დღის კონკრეტულ მომენტებთან:

- **The flight departs at 6:00 am tomorrow.**
- **I'll be studying at midnight.**
- **I have a call scheduled at noon/midday.**
- **They planned to meet at dawn/sunset.**
- **I am really busy at the moment.**
- **My family was quite poor at that time.**
- **We both arrived at the same time for the meeting.**
- **We can discuss the plan at dinner.**
- **Can we meet at lunchtime tomorrow?**

I'll call you at 5 o'clock on Monday.

დღეები და თარიღები

წინდებული on გამოიყენება დღეებთან და თარიღებთან:

- **The concert will take place on Friday.**
- **Our anniversary is on October 3rd.**
- **She received a special gift on Valentine's Day.**
- **The event will take place on New Year's Eve.**
- **The teacher said that we will have an exam on the weekend.**

ბრიტანულ ინგლისურში გამოიყენება "at the weekend".

I'll see you on New Year's.

დღესასწაულები

დღესასწაულებთან ვიყენებთ წინდებულს at, როცა სადღესასწაულო პერიოდს ვგულისხმობთ. დღესასწაულის კონკრეტული დღის აღმნიშვნელ ფრაზებში გამოიყენება წინდებული on:

- **Children love painting eggs at Easter.**
- **It's always so cold at Christmas.**
- **We exchange gifts on Christmas Day.**
- **Kids dress up in costumes on Halloween.**

დროის დიდი პერიოდები

წინდებული in გამოიყენება თვეებთან, სეზონებთან, წლებთან და დროის უფრო დიდ პერიოდებთან:

- **The cherry blossoms in Japan are stunning in spring.**
- **Ski resorts in the Alps are busy in winter.**
- **The Republic of Georgia was established in 1918.**
- **Disco music was a hit in the 70s.**
- **The Industrial Revolution began in the late 18th century.**

Peach trees are beautiful in spring.

დღის მონაკვეთები

დღის მონაკვეთების აღმნიშვნელ ფრაზებში შეიძლება გვქონდეს in, at ან on წინდებული. ყურადღება მიაქციეთ შემდეგი ფრაზების გამოყენებას:

- **They told me they would call me in the morning / afternoon / evening.**
- **Do you work in the afternoons / evenings?**
- **You should never call anyone at night.**
- **They perform the play on Saturday nights.**
- **Everybody loves lying on the beach on a summer afternoon.**

I usually go out on a Friday evening.

I'll see you in a couple of days.

დროის პერიოდი მომავალ მოქმედებამდე

ფრაზებში, რომლებითაც გამოვხატავთ, რამდენ ხანში მოხდება რაღაც, ვიყენებთ წინდებულს in:

- **The next train will arrive in ten minutes.**
- **I'll meet you in a few hours for lunch.**
- **We'll move into our new house in a month.**
- **The conference is set to begin in three weeks.**

✗ **The train will arrive after ten minutes.**

They arrived **in time** for the train.

ON / IN TIME

შეადარეთ ერთმანეთს on და in წინდებულების გამოყენება სიტყვასთან time:

- **The bus left on time.** *"ზუსტად დანიშნულ დროს"*
- **She managed to catch her flight in time for the wedding.** *"საკმაოდ ადრე, რომ მიესწრო ქორწილისთვის"*
- **Can you have the report ready in time for the meeting tomorrow?**

AT / IN THE BEGINNING და AT / IN THE END

ფრაზები at the beginning of და at the end of შეიძლება გამოვიყენოთ ადგილის ან დროის წინდებულებად. ფრაზები in the beginning და in the end გამოიყენება როგორც დროის ზმნიზედები და არა – როგორც წინდებულები, ანუ მათ არ მოსდევს არსებითი სახელი:

- **I'm happier at the beginning of the week.** *"დასაწყისში"*
- **Do you see the car at the end of the road?** *"ბოლოში"*
- **In the beginning, the project seemed overwhelming, but, in the end, we completed it ahead of schedule.** *"თავიდან"* *"ბოლოს"*

In the beginning, I didn't like grammar, but **in the end**, I was fascinated by it.

Quiz [137, 141]

142. დროის სხვა წინდებულები

I work **from 9 am to 5 pm**.

FROM ... TO

თუ გვინდა, რომ დროის პერიოდის დასაწყისი და დასასრული მომენტები აღვნიშნოთ, ვიყენებთ წინდებულებს from და to:

- **The conference will take place from Monday to Wednesday.**
- **The exhibition showcases art from the 17th century to the present day.**

They made a lot of new friends **during their vacation**.

FOR და DURING

დროის პერიოდის აღსანიშნავად გამოიყენება წინდებულები for და during:

მთელი პერიოდის განმავლობაში.

- **He has been teaching math for ten years.**
- **They travelled around Europe for two years.**

ამ პერიოდის რაღაც ნაწილში, მაგრამ არა მთელი პერიოდის განმავლობაში

- **It rained heavily during the night.**
- **We had a power outage during the storm.**

SINCE, FROM და AFTER

დროის პერიოდის დასაწყის მომენტთან გამოიყენება წინდებულები since, from და after. შეადარეთ:

"9 საათიდან ამ მომენტამდე"

- **I have been doing my physics assignment since 9 o'clock.**

"9 საათიდან"

- **I'll be at the office after / from 9 o'clock.**

"9 საათის შემდეგ"

- **I'll call you after 9 o'clock.**

They will be at work **from 9 o'clock.**

UNTIL, BY და BEFORE

დროის პერიოდის დასასრულთან გამოიყენება წინდებულები until / till, by და before. შეადარეთ:

"დროის პერიოდის განმავლობაში 5 საათამდე"

- **I will be writing the project until / till 5 o'clock.**

"5 საათისთვის"

- **I will have written the project by 5 o'clock.**

"ჩაღაც მომენტში 5 საათამდე"

- **I should write the project before 5 o'clock.**

I'll have finished the essay **by 5 pm.**

143. სხვა წინდებულები

Warm clothes will help you protect yourself **against the cold weather**.

სხვა წინდებულები

დროისა და ადგილის წინდებულების გარდა, ინგლისურში გვაქვს შემდეგი წინდებულები:

- **I love the color of your hair.** *"შენი თმის ფერი"*
- **They don't know much about the plan.** *"გეგმის შესახებ"*
- **Everything happened because of him.** *"მის გამო"*
- **He didn't do it for fame.** *"დიდებისთვის"*
- **Learning English is much easier than learning Georgian.** *"ვიდრე ქართულის სწავლა"*
- **The doll comes with a house.** *"სახლთან ერთად"*
- **Since we got a puppy I can't imagine living without a pet.** *"შინაური ცხოველის გარეშე"*
- **I like all fruits except mango.** *"მანგოს გარდა"*
- **I've been fighting against inequality my whole life.** *"უთანასწორობის წინააღმდეგ"*
- **I stayed home today instead of working.** *"მუშაობის ნაცვლად"*

144. წინდებულიანი ფრაზები

→ წინდებულიანი ფრაზები | დანართი 5

წინდებული + არსებითი სახელი

ინგლისურ ენაში ბევრი მყარი შესიტყვება გვაქვს, რომლებიც იწყება წინდებულით და მას მოსდევს არსებითი სახელი. ასეთი წინდებულიან ფრაზებს ხშირად იდიომატური ანუ გადატანითი მნიშვნელობა აქვს.

- She loves a variety of desserts, for example, chocolate cake and ice cream.
- He didn't make that comment by accident / chance. I know he did it on purpose.
- He sent the email by mistake to the wrong recipient.
- In fact, I prefer tea over coffee.
- The hiker found himself in danger when he got lost.
- She knew she was in trouble when her car broke down in the middle of nowhere.
- Despite the rainy weather, she was in a good mood all day.
- The old house is currently for sale at a reasonable price.
- In the beginning, the movie was slow, but in the end, it became quite exciting.
- On average, people spend about two hours a day on their smartphones.
- In theory, the plan sounded perfect, but in practice, it didn't work as expected.
- Don't worry, everything is under control.
- The vending machine is out of order. It doesn't accept any coins.
- Your test scores were above / below average.

Everything is under control.

Quiz [137-144]

145. წინდებული, როგორც მაკავშირებელი სიტყვა

→ ზმნები, არსებითი სახელები და ზედსართავები წინდებულებით | დანართი 4

ზმნები, არსებითი სახელები და ზედსართავები წინდებულებით

talk არის წინდებულიანი ზმნა, რადგან ის ობიექტს წინდებულის საშუალებით დაირთავს.

წინდებულს შეიძლება მოსდევდეს არსებითი სახელი ან გერუნდივი (გაარსებითებული ზმნა).

We are talking about the concert.
We are talking about going to the concert.

წინდებული ასრულებს მაკავშირებელ ფუნქციას – აკავშირებს ზმნას თავის ობიექტთან.

ობიექტი.

What are you talking about?

გრამატიკულ სტრუქ-ტურებში, სადაც ზმნა განცალკევებულია ობიექტისგან, წინ-დებული ზმნასთან ერთად რჩება.

The concert we are talking about was cool.

ობიექტი.

ზმნას შეიძლება ჯერ სხვა ობიექტი მოსდევდეს და შემდეგ წინდებულიანი ობიექტი.

They blamed everything on me.

წინდებულიანი არსებითი სახელი.

That was the reason for my behaviour.
That was the reason for my being late.

წინდებულიანი ზედსართავი.

People can easily get addicted to nicotine.
People can easily get addicted to smoking.

მიაქციეთ ყურადღება, რომ ერთ-ერთი წინდებული არის to, რომელიც ინფინიტივის to ნაწილაკს ემთხვევა, მაგრამ რადგან ის წინდებულია, არსებითი სახელი ან გერუნდივი მოსდევს და არა ინფინიტივი.

146. ზმნები წინდებულებით

→ ზმნები, არსებითი
სახელები და ზედსართავები
წინდებულებით | დანართი 4

They are protesting against the war.

ზმნა + წინდებული

გავრცელებული წინდებულიანი ზმნებია:

- She laughed at the comedian's jokes.
- We all laughed about our silly mistake.
- What are you listening to?
- Can you help me deal with this situation?
- I suffer from allergies during the spring.
- You can depend on her for support.
- People protested against the new policy.
- I'll gladly pay for your meal.
- He's not a person that you can rely on.
- We're talking about their plans for next week.
- We apologize for the inconvenience.
- Sadly, I succeeded in creating more problems.
- Dr. Sims specializes in treating diabetes.
- I insist on speaking with the supervisor.

He accused me of stealing the book.

ზმნა + ობიექტი + წინდებული

ამ სტრუქტურით ხშირად გამოიყენება შემდეგი ზმნები:

- Let's discuss the project with the team tomorrow.
- You remind me of my childhood friend.
- They unfairly blamed the entire situation on me.
- Let me congratulate you on your well-deserved promotion.
- I prefer tea to coffee.
- Native English speakers often confuse "your" with "you're".
- Can you please provide us with more information?

139.1 გამოტოვებულ ადგილებში ჩასვი IN, ON, AT ან TO:

1 I'm planning to go .... holiday next summer.
2 You shouldn't laugh .... someone when they're feeling upset or embarrassed.
3 The flight is expected to arrive .... Los Angeles in a few hours.
4 The passengers got .... the bus one by one.
5 We're going .... a road trip along the scenic coastline.
6 He is planning to arrive .... the office early to prepare for the important meeting.
7 She saw her friend across the crowded room and waved .... her to get her attention.
8 He stared .... the menu, trying to decide what to order.
9 Do you want to go .... his birthday party?
10 The kids ran .... the house as soon as it started raining.

139.2 ამოარჩიე სწორი ვარიანტი. შეიძლება ორივე ვარიანტი სწორი იყოს:

1 I need to go **in** / **to** the store to buy groceries.
2 They stepped **in** / **into** the elevator and pressed the button for the top floor.
3 He traveled **along** / **around** the world on a year-long adventure.
4 We will arrive **in** / **to** London in the morning.
5 The driver opened the doors to allow passengers to get **into** / **onto** the bus.
6 I'm going **on** / **to** my friend's birthday party tonight.
7 He looked **at** / **to** the stars in the night sky.
8 Please remind me to get **out of** / **off** the train at the next station.
9 A lot of her childhood memories came back to her when she drove **across** / **past** her old school.
10 The bus should arrive **in** / **at** the terminal soon.
11 The bridge **along** / **across** the river was beautifully illuminated at night.
12 They're going **on** / **to** a romantic getaway **in** / **to** Paris for their anniversary.
13 She got **out of** / **off** the car and waved **at** / **to** the fans.
14 She carefully placed the fragile vase **onto** / **on** the glass shelf.
15 She stepped **inside** / **outside** to enjoy the fresh morning air.
16 My friends decided to walk **along** / **across** the coast.
17 The bus went **down** / **up** the street.
18 The children jumped **through** / **over** the puddles after the rainstorm.
19 We walked **along** / **through** the dense forest to reach the waterfall.
20 The parade moved slowly **down** / **along** the main street.

140 ამოარჩიე სწორი ვარიანტი. შეიძლება ორივე ვარიანტი სწორი იყოს:

1 The bird flew **in** / **into** the window by accident.
2 The school is located **close to** / **far from** my house. It's only a five-minute walk.
3 The title of the book was printed in bold letters **at** / **on** the top of the cover.
4 As you enter the room, you'll see a bookshelf **on** / **at** the left.
5 She placed the vase **in** / **inside** the center of the table.
6 The kids were hiding **behind** / **in front of** the large oak tree during our game of hide and seek.
7 She stepped **out of** / **outside** the tent to gaze at the stars.
8 The hikers were **in** / **at** the middle of a dense forest with no clear path forward.
9 She walked **up** / **down** the hill every morning to watch the sunrise.
10 She swam **across** / **past** the lake early in the morning.
11 The children ran **down** / **opposite** the street.
12 The children skipped **along** / **across** the sandy beach looking for shells.
13 We decided to take a walk **along** / **down** Main Street.
14 He placed the book **on** / **onto** the shelf after reading it.
15 His goal was to start his own business while he was still **under** / **below** thirty.
16 The letter was hidden **inside** / **into** an old book.
17 The keys must be **above** / **under** the sofa because that's where I was sitting last.
18 The coffee shop is **opposite** / **next to** the library.
19 They drove **on** / **to** the beach to watch the sunset.
20 She stepped **outside** / **out of** the room to take the call.
21 The chandelier is positioned directly **above** / **over** the center of the dining room table.
22 The children ran **around** / **over** the house playing tag.
23 They were excited to finally arrive **at** / **to** their holiday destination.
24 The children were hiding **between** / **among** the bushes and trees in the garden.
25 The car was parked **in** / **at** front of their house.
26 The ancient city was built on a plateau 500 meters **above** / **over** sea level.
27 As soon as I got **off** / **out of** the plane, I felt the warm tropical breeze.
28 She hid the gift **below** / **under** the bed so her brother wouldn't find it.
29 She took her seat **in** / **at** the front of the classroom.
30 He was standing **at** / **on** the bus stop, waiting for the next bus to arrive.
31 The students gathered **around** / **along** their teacher.
32 They offer a vegan section **in** / **on** the menu for those who prefer plant-based options.
33 The cat jumped **above** / **over** the fence and disappeared.
34 They were enjoying the tranquility of nature as they walked **through** / **past** the forest.
35 The museum is located **opposite** / **around** city hall.
36 He got a sunburn from spending too much time **in** / **on** the sun without sunscreen.
37 The temperature dropped **below** / **under** zero, causing the lake to freeze over completely.
38 He walked **past** / **through** the old library every day on his way to work.

141 **გამოტოვებულ ადგილებში ჩასვი წინდებულები IN, ON ან AT:**

1 The store opens .... 9:00 every morning.
2 She usually goes for a run .... sunrise.
3 The conference will finish .... the end of the week.
4 I usually go for a run .... night because it's cooler.
5 .... the beginning, it seemed impossible.
6 .... the end, they found happiness together.
7 Let's go hiking .... the morning. It'll be too hot .... the afternoon.
8 The museum is open only .... weekdays. It's closed .... the weekend.
9 I can't answer your call .... the moment.
10 Many Georgians go to night clubs .... a Friday night.
11 Families in America gather for dinner .... Thanksgiving.
12 The party started .... midnight.
13 The cake will be ready to eat .... twenty minutes.
14 His birthday is .... August 15.
15 It's so cozy to read a book by the fireplace .... a winter afternoon.
16 We managed to finish the project just .... time for the deadline.
17 .... the beginning of the movie, the main character faces a challenging dilemma.
18 The train arrived .... time.
19 I made a special announcement .... dinner to celebrate our anniversary.
20 We all sat down .... the same time to start the board game.
21 There is a fireworks display .... Independence Day.
22 We'll meet .... noon for lunch.
23 The Renaissance period began .... the 14th century.
24 I'll have completed my assignment .... a couple of days.
25 Sunflowers bloom .... summer.
26 It's a tradition to have a big feast .... Christmas Day.
27 The store is closed .... Sundays.
28 Georgia declared its independence .... 1918.
29 Smartphones first appeared .... the early 2000s.

142 **ამოარჩიე სწორი ვარიანტი. შეიძლება ორივე ვარიანტი სწორი იყოს:**

1 I'll keep working **until** / **till** I complete this task.
2 They have been living in the same house **from** / **since** 1995.
3 She'll be free from her work **from** / **since** 3:00 p.m. today.
4 The school year typically runs **since** / **from** September to June.
5 I'll be available for a meeting **from** / **after** 2 o'clock tomorrow.
6 I promise to finish my chores **until** / **before** 6 o'clock.
7 I will be on vacation in Hawaii **for** / **during** two weeks.
8 The delivery is going to arrive **from** / **after** 2:00 p.m.
9 I fell asleep **for** / **during** the movie because it was extremely boring.
10 I'll wait here **until** / **before** you finish your appointment.

143 **ქვემოთ მოცემული წინდებულები ჩასვი წინადადებებში სწორ ადგილას:**

about against because of except for instead of of than with without

1 The color .... the sky at sunset was breathtaking.
2 Our conversation was .... our plans for the weekend.
3 There were more people at the concert .... last year.
4 They protested .... the new regulations.
5 She came to the party .... her best friend.
6 The museum is open every day .... Monday.
7 The game was canceled .... the storm.
8 Young people can't even imagine a world .... the internet.
9 She watched a movie at home .... going out.
10 She bought a gift .... her friend's birthday.

144 **გამოტოვებულ ადგილებში ჩასვი სწორი წინდებული. საჭიროების შემთხვევაში გამოიყენე ლექსიკონი:**

1 They discovered the hidden cave .... chance during their hike.
2 .... theory, the diet promises quick results, but .... practice, it's hard to follow.
3 A lot of hard work goes on .... the scenes of a successful play.
4 She was .... breath by the time she reached the top floor.
5 The elevator is .... order, so we'll have to take the stairs.
6 The new bridge is currently .... construction and will open next year.
7 The story seemed believable, but .... reality, it was completely fabricated.
8 .... my opinion, early mornings are the best time to work.
9 Many species are .... danger of becoming extinct.
10 The situation seemed chaotic, but the teacher had everything .... control.
11 He worked .... dawn to dusk to finish the project on time.
12 She performs well .... pressure, especially during exams.
13 .... everyone's surprise, he announced his retirement at the meeting.
14 He claimed to be an expert, but .... fact, he had very little experience.
15 He was .... a bad mood after the team lost the game.
16 If you break the rules, you'll be .... trouble.
17 .... average, it rains more in April than in other months.
18 The email was sent to the wrong person .... mistake.
19 The old house at the corner is .... sale.
20 The number of tourists this season is .... average due to the increased travel costs.
21 She learned to play the piano .... the age of six.
22 .... a nutshell, the novel is about love and sacrifice.
23 .... addition to her studies, she also volunteers at the local animal shelter.